

Na osnovu člana 44. Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine F BiH broj: 64/22), člana 87. Zakona o zaštiti na radu („Službene novine F BiH“, broj: 79/20, i člana 37. i 55. Pravila Ustanove za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje Pazarić (Službene novine F BiH broj: 57/23), Upravni odbor Ustanove Pazarić na svojoj 36.sjednici održanoj dana 25.10.2023.godine donosi:

P R A V I L N I K

O ZAŠTITI NA RADU

I-OPĆE ODREDBE

Član 1.

- 1) Ovim pravilnikom uređuje se organizacija provođenja zaštite na radu u Ustanovi Pazarić, opća pravila, mjere zaštite na radu, pravila prevencije kod poslodavca, obaveze poslodavca u pogledu zaštite na radu, prava, obaveze i odgovornosti radnika u vezi sa provođenjem i poboljšanjem sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.
- 2) Sigurnost i zaštita zdravlja na radu, u smislu ovog pravilnika, je osiguranje takvih uvjeta na radu kojima se u najvećoj mogućoj mjeri sprječava nastanak povreda na radu, profesionalnih oboljenja u vezi sa radom i koji stvaraju pretpostavku za punu fizičku, psihičku i socijalnu sigurnost zaposlenih.

Član 2.

- 1) Pravo na sigurnost i zaštitu zdravlja u smislu ovog pravilnika imaju:
 - a) radnici;
 - b) lica koja su kod poslodavca na stručnom osposobljavanju,
 - c) lica koje se nalazi na prekvalifikaciji, dokvalifikaciji ili stručnom usavršavanju,
 - d) lica koja obavljaju volonterski rad kod poslodavca,
 - e) druga lica koja se zateknu u radnoj okolini poslodavca radi obavljanja određenih poslova.
- 2) Sigurnost i zaštitu zdravlja na radu licima iz stava (1). ovog člana obezbjeđuje poslodavac.

Član 3.

- 1) Sindikat učestvuje u uređivanju i unapređenju sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu u skladu sa zakonom, propisima donesenim na osnovu zakona i kolektivnim ugovorom.

II- ORGANIZACIJA PROVOĐENJA ZAŠTITE NA RADU

Član 4.

- 1) Za provođenje zaštite na radu kod poslodavca odgovorni su rukovodioci organizacionih jedinica kao i svi radnici u okviru svojih poslova i radnih zadataka.

Član 5.

- 1) Poslovi zaštite na radu kod poslodavca se organizuju vodeći računa o tehničko-tehnološkom procesu rada, broju radnika, te opasnostima i rizicima po zdravlje radnika.
- 2) Poslovi iz stava (1) ovog člana kod poslodavca će se organizovati u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima kojima se uređuje pitanje načina i uvjeta obavljanja poslova zaštite na radu kod poslodavca, i to na način da će se za obavljanje tih poslova odrediti jedan radnik koji ima najmanje srednju stručnu spremu-IV stepen tehničkog usmjerenja i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima zaštite na radu ili jedan radnik koji ima visoku stručnu spremu –VII stepen ili visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa najmanje 180, odnosno 240 ECTS bodova) iz grupacije tehničkih ili drugih nauka koje odgovaraju djelatnosti poslodavca, sa najmanje jednom godinom radnog iskustva u struci ili se za obavljanje tih poslova može angažovati ovlaštena organizacija iz oblasti zaštite na radu.
- 3) Način obavljanja poslova zaštite na radu iz stava (2) ovog člana direktor će utvrditi posebnom odlukom.
- 4) Ako poslodavac za obavljanje poslova iz oblasti zaštite na radu angažuje ovlaštenu organizaciju za zaštitu na radu, dužan je da osigura uvid u podatke vezane za rizike po sigurnost i zdravlje na radu, kao i mjere i aktivnosti za sprječavanje tih rizika na nivou radnog mjesta.

III- OPĆA PRAVILA MJERE ZAŠTITE NA RADU I PRAVILA PREVENCIJE

Član 6.

Zaštita na radu kod poslodavca obuhvata sistem pravila i mjera, a posebno:

- a) pravila i mjere pri upotrebi, održavanju, pregledu i ispitivanju sredstava za rad,
- b) pravila i mjere koje se odnose na radnike, te prilagođavanje procesa rada, njihovom polu, dobi, fizičkim i psihičkim sposobnostima,
- c) načine i postupke osposobljavanja i obavješćavanja radnika i poslodavca sa svrhom postizanja odgovarajućeg nivoa zaštite na radu,
- d) načine i postupke saradnje poslodavca, radnika i njihovih predstavnika i udruženja, te državnih organa nadležnih za zaštitu na radu
- e) zabranu stavljanja radnika u nepovoljni položaj zbog aktivnosti preduzetih radi zaštite na radu,
- f) ostale mjere za sprječavanje rizika na radu, sa svrhom uklanjanja faktora rizika i njihovih štetnih posljedica.

Član 7.

1) Opća pravila i mjere zaštite na radu kod poslodavca posebno se odnose na sljedeće zahtjeve:

- a) zaštitu od mehaničkih opasnosti,
- b) zaštitu od udara električne struje,
- c) sprječavanje nastanka požara i eksplozije,
- d) osiguranje mehaničke otpornosti i stabilnosti građevine,

- e) osiguranje potrebne radne površine i radnog prostora,
- f) osiguranje potrebnih puteva za prolaz, prijevoz i evakuaciju radnika,
- g) osiguranje propisane temperature i vlažnosti zraka i ograničenja brzine strujanja zraka,
- h) osiguranje propisane rasvjete,
- i) zaštitu od buke i vibracija,
- j) zaštitu od štetnih atmosferskih i klimatskih uticaja,
- k) zaštitu od prekomjernih napora,
- l) osiguranje prostorija i uređaja za ličnu higijenu.

Član 8.

- 1) Poslodavac je obavezan da prilikom organizovanja rada i radnog procesa osigura preventivne mjere radi zaštite života i zdravlja radnika, kao i potrebna materijalna sredstva za njihovu primjenu.
- 2) Poslodavac je dužan da osigura preventivne mjere prije početka rada radnika, u toku rada, kao i kod svake izmjene tehnološkog postupka, izborom radnih metoda kojima se osigurava najveća sigurnost i zaštita zdravlja na radu, radnih odnosa, tehničkih propisa i standarda, propisa iz oblasti zdravstvene zaštite i dr.

Član 9.

Poslodavac provodi mjere zaštite na radu poštujući sljedeća opća načela prevencije:

- a) procjene rizika,
- b) izbjegavanje rizika,
- c) sprječavanje rizika,
- d) otklanjanja rizika na njihovom izvoru,
- e) prilagođavanja rada i mjesta rada radnicima naročito u pogledu izbora opreme za rad i metoda rada, kao i izbora tehnološkog postupka da bi se izbjegla jednoličnost u radu u cilju smanjenja njihovog uticaja na zdravlje radnika,
- f) prilagođavanja tehničkom procesu,
- g) zamjene opasnih tehnoloških procesa ili metoda rada besopasnim ili manje opasnim,
- h) zamjene opasnih materijala besopasnim,
- i) utvrđivanja jedinstvenih preventivnih mjera s ciljem međusobnog povezivanja tehnologije, organizacije rada, uvjeta rada, socijalnih odnosa i uticaja faktora vezanih za radnu okolinu,
- j) davanja prednosti zajedničkim mjerama zaštite pred pojedinačnim,
- k) odgovarajućeg osposobljavanja i obavještavanja radnika.

Član 10.

- 1) Radne prostorije poslodavca u kojima se obavljaju poslovi moraju ispunjavati uvjete u pogledu:
 - a) stabilnosti objekta i njihovih dijelova u odnosu na statička i dinamička opterećenja,
 - b) zaštitu od atmosferskih uticaja,

- c) zagrijavanje prostorija u zimskom periodu,
 - d) odvođenje para,
 - e) odvođenje hemijskih i drugih štetnih materija nastalih u procesu rada,
 - f) provjetravanje prostorija,
 - g) osvjetljenje prostorija,
 - h) zaštitu od buke i vibracija,
 - i) zaštitu od vlage,
 - j) toplotnu izolaciju,
 - k) zaštitu od požara i eksplozije,
 - l) bezbjednost kretanja radnika i transportnih sredstava.
- 2) Pored uvjeta iz stava (1) ovog člana, radne prostorije poslodavca moraju ispunjavati i uvjete za zaštitu radnika od:
- a) toplotnog zračenja,
 - b) energetske zračenja,
 - c) hemijskih uticaja,
 - d) bioloških faktora

Član 11.

- 1) Veličina radnih prostorija mora biti takva da na svakog radnika dolazi najmanje 10m³ zračnog prostora i 2m² slobodne površine poda, ako pri radu postoje normalni mikroklimatski uvjeti, odnosno ako se pri padu ne razvija velika temperatura, štetne pare, gasovi i prašina.
- 2) Površina radne prostorije za obavljanje administrativnih poslova mora iznositi najmanje 3m² po radniku.
- 3) Visina radnih prostorija mora iznositi najmanje 2.5m za radne prostorije za obavljanje administrativno tehničkih poslova.
- 4) U svim radnim prostorijama moraju se u ljetnom i zimskom periodu obezbjediti povoljni uslovi rada u pogledu osvjetljenosti, temperature, vlažnosti i brzine kretanja zraka.

Član 12.

- 1) Poslodavac može staviti u promet, naručiti ili staviti u upotrebu sredstva za rad i ličnu zaštitnu opremu ako su ispunjeni uvjeti za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik uvezenih proizvoda.
- 2) Sredstva za rad i lična zaštitna oprema moraju odgovarati radnom procesu koji se obavlja i moraju biti na odgovarajući način prilagođeni toj svrsi tako da ne ugrožavaju sigurnost i zdravlje radnika.
- 3) Poslodavac ne može staviti u promet ili upotrebu sredstva za rad ili ličnu zaštitnu opremu ako ne posjeduje ispravu proizvođača ili uvoznika kojom se dokazuje da odgovaraju međunarodnim propisima, tehničkim propisima i propisanim mjerama sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, te ako proizvođač ili uvoznik nije obezbjedio uputstvo za upotrebu i održavanje na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini odnosno Federaciji Bosne i Hercegovine.

- 4) Sredstva za rad, koja podliježu obavezi periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu, mogu se upotrebljavati samo ako posjeduju zapisnik, odnosno upotrebnu dozvolu kojim se dokazuje da pregledana sredstva za rad udovoljavaju propisima donesenim na osnovu zakona.
- 5) Periodičnim pregledima i ispitivanjima u skladu sa propisima iz oblasti zaštite na radu ne podliježe audio i video oprema, oprema za informacijsku tehnologiju, uobičajna kancelarijska oprema.

Član 13.

- 1) Poslodavac ne može dati finansijsku ili drugu naknadu radnicima u zamjenu za ispunjavanje zahtjeva standarda sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

IV-OBAVEZE POSLODAVCA

Član 14.

- 1) Poslodavac je dužan da:
 - a) organizuje poslove sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
 - b) vrši procjenu rizika za svako radno mjesto i utvrđuje poslove sa povećanim rizikom, na način i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom,
 - c) omogućiti radnicima da se prije stupanja na rad upoznaju sa mjerama sigurnosti i zaštite na radu,
 - d) donese interni akt o zaštiti na radu,
 - e) obavještava radnike, sindikat i povjerenika za zaštitu na radu o uvođenju novih tehnologija i sredstava za rad, te opasnostima i štetnostima po zdravlje radnika i izdaje uputstva za siguran rad,
 - f) osigurava da planiranje i uvođenje novih tehnologija bude predmetsavjetovanja sa radnicima i/ili njihovim povjerenikom za zaštitu na radu u vezi sa posljedicama po sigurnost i zdravlje izazvanih izborom opreme, uvjeta rada i radne okoline.
 - g) osposobljava radnike za siguran rad,
 - h) osigurava radnicima sredstva i opremu lične zaštite i njihovo korištenje,
 - i) osigurava periodične ljekarske preglede radnika koji rade na poslovima na kojima postoje povećani rizici po zdravlje i preduzima mjere za sprječavanje nastanka invaliditeta i profesionalnog oboljenja radnika,
 - j) obavještava nadležnu inspekciju rada o svakom smrtnom slučaju, nesreći koja je zadesila jednog ili više radnika, teškoj povredi, profesionalnom oboljenju, svakoj pojavi i bolesti koje pogađaju više od jednog radnika i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu.

Član 15.

- 1) Radnik ne može zanosvati radni odnos kod poslodavca ukoliko prethodno nije utvrđeno da njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uvjetima rada i zahtjevima radnog mjesta.

- 2) Zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti radnika iz stava (1) ovog člana utvrđuju se na osnovu ljekarskog uvjerenja izdatog od strane odjeljenja za medicinu rada i zdravstvenu zaštitu radnika ovlaštene zdravstvene ustanove.
- 3) Za obavljanje poslova sistematizovanih radnih mjesta kod poslodavca radnici moraju imati opću zdravstvenu sposobnost.
- 4) Prilikom pribavljanja ljekarskog uvjerenja iz stava (2) ovog člana poslodavac će radniku izdati uputu za obavljanje ljekarskog pregleda prije zasnivanja radnog odnosa, u kojoj će biti naveden kratak opis poslova, vrsta posla koju će radnik obavljati i sredstava za rad koja će radnik koristiti u radu.
- 5) Troškove pribavljanja ljekarskog uvjerenja iz stava (2) ovog člana snosi radnik koji zasniva radni odnos.

Član 16.

- 1) Prilikom zasnivanja radnog odnosa i tokom trajanja radnog odnosa, radnik je dužan obavijestiti poslodavca o bolesti ili drugoj okolnosti koja ga onemogućava ili bitno ometa u izvršavanju obaveza ili koja ugrožava život ili zdravlje lica sa kojima radnik dolazi u dodir u izvršavanju obaveza i zadataka radnog mjesta na koje je raspoređen.
- 2) Radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za obavljanje određenih poslova, poslodavac može uputiti radnika na ljekarski pregled.
- 3) Poslodavac može uputiti radnika na vanredni ljekarski pregled ukoliko se kod radnika primjeti učestali alkoholizam, neefikasnost u radu, učestalo izostajanje i sl.
- 4) Poslodavac će najmanje jednom u dvije godine u okviru društvene brige za zdravlje na nivou poslodavca organizovati sistematske preglede za sve radnike.
- 5) Troškove obavljanja ljekarskih pregleda iz stava (2) i (3) ovog člana i troškove obavljanja sistematskih pregleda iz stava (4) ovog člana snosi poslodavac.

Član 17.

- 1) Radnici tokom obavljanja poslova i radnih zadataka ne mogu u prostorije Ustanove unositi niti u prostorijama Ustanove konzumirati alkohol, zabranjene supstance ili psihoaktivne medikamente koji se mogu kupiti u slobodnoj prodaji, a nije ih prepisao ovlašteni doktor medicine.
- 2) Radnici koji u toku radnog vremena konzumiraju alkohol ili koriste supstance iz stava (1) ovog člana, dužni su se podvrgnuti provjeri da li su pod uticajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti.
- 3) Ukoliko radnik odbije izvršiti testiranje, bit će udaljen sa rada od strane rukovodioca službe, te će se protiv radnika provesti postupak utvrđivanja odgovornosti za težu povredu radne obaveze.

Član 18.

- 1) Izvještaj o povredi na radu koja se dogodi i profesionalnom oboljenju koje nastane na radnom mjestu, direktor je dužan dostaviti radniku koji je pretrpio povredu, odnosno kod kojeg je nastalo oboljenje, nadležnom zavodu zdravstvenog osiguranja kod kojeg je radnik zdravstveno osiguran, ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi koja obavlja usluge specifične zdravstvene zaštite/medicinu rada, kao i nadležnoj inspekciji rada, u roku od sedam dana od dana pretrpljene povrede odnosno nastanka oboljenja.

- 2) O svakom eventualnom smrtnom slučaju, težoj povredi na radu, profesionalnom oboljenju i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu poslodavac je dužan odmah obavijestiti nadležnu inspekciju rada.

V-PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI RADNIKA

Član 19.

- 1) Radnici kod poslodavca imaju pravo na sigurne i zdrave uvjete rada.
- 2) Radnici iz stava (1) ovog člana dužni su da obavljaju posao u skladu sa svojom stručnom spremom i završenom obukom, kao i uputstvima koja daje poslodavac, tako da ne izlažu sebe ili druga lica na koja mogu uticati njegove aktivnosti ili nepažnja u toku procesa rada, opasnostima od povrede na radu ili profesionalnog oboljenja.
- 3) Radnici iz stava (1) ovog člana su, naročito dužni:
 - a) Da se pridržavaju utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu u smislu ovog pravilnika i propisa iz oblasti zaštite na radu,
 - b) Da pravilno upotrebljavaju sredstva za rad i opremu, u skladu sa uputstvima proizvođača i uputstvima za siguran rad koja daje poslodavac,
 - c) Da pravilno upotrebljavaju sredstva i opremu lične zaštite koja su im dodijeljena i da ih nakon upotrebe vraćaju na mjesto na kojem se čuvaju,
 - d) Ne smiju samovoljno isključiti, modifikovati, promijeniti ili ukloniti sigurnosni uređaj koji je instaliran,
 - e) Da odmah obavijeste poslodavca i/ili radnika iz člana 5. stav (2) ovog pravilnika o svakoj pojavi na poslu za koju postoji opravdana sumnja da predstavlja opasnost po sigurnost i zdravlje kao i o nedostacima u postupcima zaštite,
 - f) Da obavijesti radnike iz člana 5. stav (2) ovog pravilnika i/ili poslodavca o povredama koje su zadobili.

Član 19.

Radnik koji se ne pridržava utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu i propisanih obaveza u smislu ovog pravilnika čini težu povredu radne obaveze.

VI-PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 20.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika vrše se na način i u postupku utvrđenom za njegovo donošenje.

Član 21.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika, prestaje da važi Pravilnik o zaštiti na radu JU Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine Pazarić broj: 02-1-393/01-1/16 od 31.05.2016.godine.

Član 22.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmi dan od dana donošenja od strane Upravnog odbora Ustanove Pazarić, i objaviti će se na web stranici i oglasnoj ploči Ustanove Pazarić.

Broj:01-2-1448-1/01-1/23
Datum: 25.10.2023. godine

**PREDSJEDNICA
UPRAVNOG ODBORA**

Mirjana Mihalj
Mirjana Mihalj, dip.scr

USTANOVA ZA SOCIJALNO ZBRINJAVANJE ZDRAVSTVENU NJEGU ODGOJ I OBRAZOVANJE PAZARIĆ
SOCIAL WELFARE AND HEALTHCARE UPBRINGING AND EDUCATION INSTITUTION PAZARIĆ

-UPRAVNI ODBOR-

Broj: 02-1-1448/01-1/23

Datum: 25.10.2023.godine

Na osnovu člana 44. Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije BiH (Službene novine F BiH broj: 64/22), člana 37. i člana 55. Pravila Ustanove za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje Pazarić (Službene novine F BiH broj: 57/23), Upravni odbor na svojoj 36. sjednici održanoj dana 25.10.2023.godine, donio je;

ODLUKU

o donošenju Pravilnika o zaštiti na radu
Ustanove za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje Pazarić

Član 1.

Upravni odbor donosi Pravilnik o zaštiti na radu Ustanove za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje Pazarić.

Član 2.

Sastavni dio odluke je Pravilnik o zaštiti na radu Ustanove za socijalno zbrinjavanje, zdravstvenu njegu, odgoj i obrazovanje Pazarić.

Član 3.

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se na web stranici i oglasnoj ploči Ustanove Pazarić.

**PREDSJEDNICA
UPRAVNOG ODBORA**

Mirjana Mihalj
Mirjana Mihalj, dipl.scr

Dostavljeno:

1. Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
2. Direktor
3. Sužbe Ustanove Pazarić-svima
4. A/a

